

ANALITINĖ KONSULTACINĖ PAŽYMA

ŠILUMOS TIEKIMO ĮMONIŲ FINANSINIO PAJĖGUMO VERTINIMAS

2019 M.

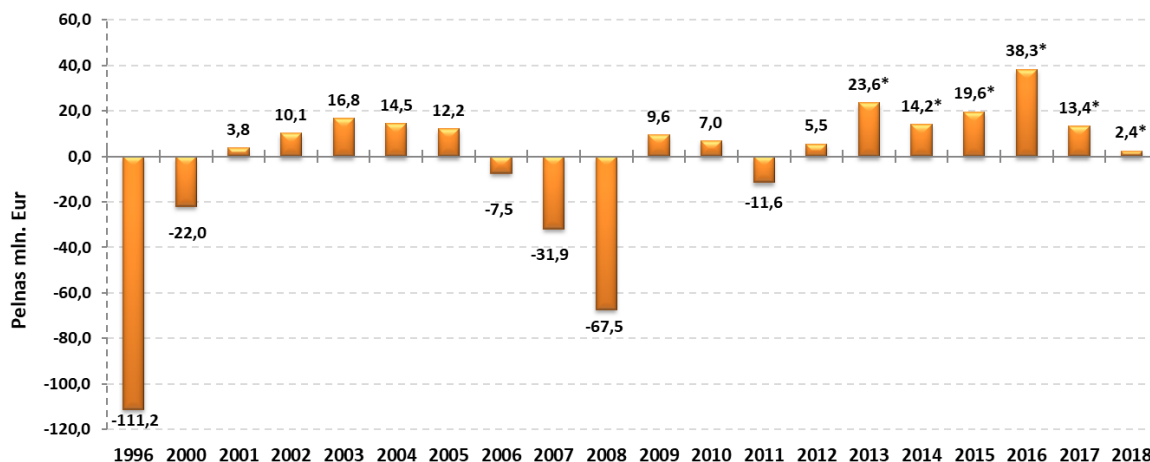
IŽANGA

Vadovaujantis Šilumos ūkio įstatymo 30 str. 2 dalimi, licencijų išdavimo tvarką ir taisykles tvirtina Vyriausybė. Licencijas šilumos tiekėjui, tiekiančiam ne mažiau kaip 10 GWh šilumos per metus, atsižvelgdama į savivaldybės institucijos rekomendacijas, išduoda, jų galiojimą sustabdo, panaikina ir licencijuojamą veiklą kontroliuoja Taryba. Licencijas mažiau šilumos tiekiančiam tiekėjui išduoda, sustabdo, panaikina ir licencijuojamą veiklą kontroliuoja savivaldybės institucija.

Komisija (dabar Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (VERT)), vykdydama licencijuojamų energetikos įmonių veiklos priežiūrą bei siekdama užtikrinti, kad vartotojai gautų nepertraukiamas bei kokybiškas paslaugas, atliko 42 šilumos sektoriaus įmonių 2018 m. finansinio pajėgumo vertinimą ir konstatavo, kad 4 ūkio subjektų finansinis pajėgumas nėra pakankamas licencijuojamai veiklai vykdyti, t. y. mažesnis nei nustatyta žemutinė reikšmė – 1,64 (2017 m. – 1,58).

Komisija įpareigojo UAB „Birštono šiluma“, UAB „Pakruojos šiluma“, UAB „Šakių šilumos tinklai“ ir UAB „Nemenčinės komunalininkas“ per 40 kalendorinių dienų pateikti paaiškinimus dėl esamos finansinės situacijos, juos pagrindžiančius dokumentus bei finansines ataskaitas, sudarytas 2019 m. liepos 1 d., pakartotiniam vertinimui atlikti.

Vertinimas atliekamas vadovaujantis Ūkio subjektų technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Komisijos 2009 m. sausio 29 d. nutarimu Nr. O3-6 „Dėl Energetikos įmonių technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas). Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos (LŠTA) vertinimu, Aprašo rodikliai neatitinka siektų tikslų ir neparodo tikslios įmonės gyvybingumo situacijos, todėl būtina rodiklius tobulinti. Toliau pateikiami reguliuojamų įmonių paaiškinimai apie aplinkybes, kurios turi reikšmingą įtaką galutiniam metų finansiniam rezultatui. Pateikiami CŠT įmonių ir LŠTA komentarai bei pasiūlymai Aprašo koregavimui ir atitinkamai reguliuojamosios kainodaros tobulinimui, nes jie tarpusavyje reikšmingai susiję.

Šilumos tiekėjų 2018 metų bendrieji finansinio pajėgumo rodikliai ir normatyvinio finansinio pajėgumo rodiklio žemutinė reikšmė.

1. UAB „Utenos šilumos tinklai“ 4,25

2. UAB „Akmenės energija“ 4,00

3. AB „Kauno energija“ 3,75

4. UAB „Molėtų šiluma“ 3,75

5. AB „Panevėžio energija“ 3,75

6. AB „Vilniaus šilumos tinklai“ 3,50

7. Savivaldybės įmonė „Visagino energija“ 3,50

8. AB „Šiaulių energija“ 3,50

30. UAB „Palangos šilumos tinklai“ 2,25

31. UAB „Šilutės šilumos tinklai“ 2,00

32. AB „Prienų šilumos tinklai“ 1,75

33. UAB „Kazlų Rūdos šilumos tinklai“ 1,75

34. UAB „Ignalinos šilumos tinklai“ 1,75

35. UAB „Nemėžio komunalininkas“ 1,75

36. UAB „Šilalės šilumos tinklai“ 1,75

37. Viešoji įstaiga „Velžio komunalinis ūkis“ 1,75

38. UAB „Plungės šilumos tinklai“ 1,75

----- 1,64

39. UAB „Birštono šiluma“ 1,50

40. UAB „Šakių šilumos tinklai“ 1,50

41. UAB „Nemenčinės Komunalininkas“ 1,50

42. UAB „Pakruojo šiluma“ 1,25

APLINKYBĖS, TURINČIOS REIKŠMINGĄ ĮTAKĄ FINANSINIO PAJĖGUMO RODIKLIAMS

Grynasis pelningumas (R1) – (grynasis pelnas/pardavimo pajamos)x100

Rodiklį veiksniai	įtakoiantys	Galimos įtakos komentaras
Vėluojantis šilumos nustatymas/perskaičiavimas ir dėl to neadekvatus pajamų/sąnaudų balansas	bazinių kainų	Dėl pavėluotai nustatytų bazinių šilumos kainų AB „Klaipėdos energija“: viso per 3 bazinės šilumos kainos nustatymo vėlavimo metus bendrovė negavo 5,3 mln. Eur pajamų. Vadovaujantis Metodika, bendrovė <u>ne dėl savo kaltės</u> nuo grąžintinos papildomai uždirbtų pajamų sumos vartotojams per 4 metus turės sumokėti 130,3 tūkst. Eur palūkanų Dėl iki šiol nenustatytų šilumos bazinių kainų bendrovė „Palangos šilumos tinklai“ patiria apie 400 tūkst. EUR/m. nuostolį. Kitų įmonių pavyzdžiai: •Iki 2017-10 įsigaliojusi šilumos bazinė kaina nustatyta dar 2011 metais, t.y. pastoviosios sąnaudos 2015-2017 metais buvo dengiamos remiantis 2011 m. skaičiavimais. •Nuo 2017-10 įsigaliojusi šilumos bazinė kaina pateikta derinti 2015 m., t.y. pastoviosios sąnaudos 2018-2019 metais dengiamos remiantis 2015 m. skaičiavimais. Dėl daugiau nei metus vėluojančio perskaičiavimo, dalis faktiškai patirtų sąnaudų (pvz. ATL sąnaudos) nėra įtrauktos į kainą. Kita vertus, kainoje nėra įvertinto ir per didelio jau surinktų kitų pastoviųjų sąnaudų dydžio. 1 Siūlymas – Šilumos ūkio įstatyme ir Metodikoje griežtai reglamentuoti bazinių šilumos kainų nustatymo ir metinių perskaičiavimų terminus bei atsakomybę. 2 Siūlymas – Šilumos ūkio įstatyme <u>atsisakyti bazinių kainų principo</u> ir šilumos kainas koreguoti per griežtai <u>nustatytą terminą</u> tik reikšmingai pasikeitus sąlygiškai pastoviųjų sąnaudų suminei dedamajai.

Šilumos pardavimo apimčių kitimas dėl klimato sąlygų	Jei atskirais metais faktinė realizacija <u>didesnė</u> nei <u>nustatyta</u> šilumos bazinėje kainoje, surenkama daugiau pajamų (per pastoviąją dedamąją), kurios padidina ir grynąjį pelningumą. Vėlesniais laikotarpiais „perrinktas“ pajamas reikės gražinti ir tai turės neigiamos įtakos <u>vėlesniais atitinkamais laikotarpiais</u>. Gali būti ir priešingai. 3 Siūlymas – Šilumos kainų koregavimą dėl klimatinio faktoriaus daryti pačioms įmonėms, o nauja kaina įsigaliojūt nuo fiksuotos datos (analogiškai kaip po mėnesinio koregavimo). VERT <u>gali bet kada patikrinti perskaiciavimą</u> ir esant neteisingiems skaičiavimams kompensuoti skirtumą sekančiame laikotarpyje.
Šilumos pardavimo apimčių kitimas dėl vartotojų <u>atsijungimo/prisijungimo</u> dėl renovacijos įtakos ar pan.	Faktorius, ypač mažosiose įmonėse, gali reikšmingai įtakoti gyvybingumą. Įtakos turi vis dar kai kuriuose miestuose eksploatuojamos atviros karšto vandens sistemos.
Viršnorminės kintamosios sąnaudos , neįskaičiuotos į bazinę kainą dėl palyginamųjų rodiklių viršijimo, dėl nepripažinimo pagrįstomis ar pan.	Faktiniai kuro suvartojimo ir elektros suvartojimo rodiklių neatitikimai nustatytiems bazinėje kainoje. <i>Turėtų būti vertinamos mažiausiai trijų metų lyginamosios kuro sąnaudos. Dėl tam tikrų aplinkybių smarkiai sumažėjusios kuro sąnaudos turi neigiamą įtaką įmonės pelningumui. Įtakos turi bazinėje kainoje nustatytų šilumos perdavimo nuostolių neatitikimas esamiems.</i> Pavyzdys: <u>viršijamas kuro sunaudojimas kg/MWh šilumos vienetai pagaminti</u>. Galima įrengti naują „vasarinį“ katilą, bet jis padidins šilumos kainas – todėl įmonė neinvestuoja, o VERT nederintų tokios investicijos? Vartotojui galimai tai pigiausia alternatyva, tačiau reguliuojama įmonė dėl to patiria finansinių nuostolių. 4 Siūlymas – kainodaroje naudoti suminį ekonominio rezultato kriterijų šilumos gamyboje (EUR/MWh), o ne atskirus techninius rodiklius. Šilumos perdavimo nuostolių poveikis – <u>vietoje MWh/km_s mažinimo, tiksliau siekti mažiausios šilumos perdavimo suminės kainos EUR/MWh</u>
Viršnorminės sąlygiškai pastoviosios sąnaudos (jų elementai), neįskaičiuotos į	Įtaka įmonei gali būti labai reikšminga, <u>itin dėl darbo užmokesčio</u> . Nėra aiškaus reglamentavimo kaip derinamas su VERT įsigytas ilgalaikis turtas, kuris nėra

bazinę kainą dėl palyginamųjų rodiklių viršijimo, dėl nepripažinimo pagrįstomis ar pan.	įtraukiamas į investicinius planus. Vienas turtas įtrauktas, kitas ne. Bazinėje kainoje nepripažįstamos išlaidos darbuotojų naudai , o pagal pelno mokesčio įstatymą joms yra leidžiami atskaitymai. Taip pat šios išlaidos suderėtos su profesine sąjunga pasirašytoje kolektyvinėje sutartyje. 5 Siūlymas - kainodaroje naudoti suminį ekonominio rezultato kriterijų šilumos gamyboje (EUR/MW), o ne atskiras dedamąsias. Šilumos perdavimo veikloje naudoti suminį ekonominį SPS kriterijų (EUR/km_s)
Apyvartinių lėšų ir paskolų didelis poreikis , o jų palūkanos neįtrauktos į šilumos kainas	Apyvartinių lėšų poreikis ypač išauga šildymo sezono metu , kai apmokėjimas už kurą turi būti atliekamas gerokai anksčiau, nei susigražinami pinigai iš vartotojų. O pastarieji šildymo sezono metu dar labiau padidina savo įsiskolinimą, kurį paskui panaikina didesniais apmokėjimais nei priklauso vasaros metu. Problema dar labiau paaštrėjo pasikeitus dujų pirkimo tvarkai. Dabar už dujas šilumos tiekėjas didžiąją dalį pinigų turi sumokėti dar prieš einamąjį mėnesį, o iš vartotojų įmokos surenkamos tik iki kito mėnesio, einančio po einamojo, pabaigos. Taip susidaro beveik dviejų mėnesių tarpas , kurį šilumos tiekėjas turi finansuoti naudodamas trumpalaikio skolinimosi instrumentais. Apyvartinių lėšų trūkumas atsiranda šildymo sezono pradžioje . 6 Siūlymas – nustatyti minimalų metinį apyvartinių lėšų dydį (proc. nuo metinės apyvartos), kurį reguliuojamos įmonės turi teisę įtraukti į sąnaudas.
Didelis įsiskolinusių vartotojų (tame tarpe beviltišku) skaičius	Reikia skaičiuoti skolų nuvertėjimą , o tai yra papildomos sąnaudos, kurios blogina finansinį rezultatą. Be to, į kainą nėra įtraukiamos blogų skolų sąnaudos , nepaisant to, jog šilumos tiekėjai turi <u>menkas galimybes</u> nutraukti paslaugos teikimą nemokiam vartotojui nei kitos komunalinės įmonės 7 siūlymas – nustatyti minimalų metinį lėšų dydį (proc. nuo metinės apyvartos) neišvengiamų (susidarančių dėl teisinio reguliavimo) nuostolių padengimui , kurį reguliuojamos įmonės turi teisę įtraukti į sąnaudas.
Specifinės įmonės veiklos sąlygos , lemiančios padidintas sąnaudas arba	Įmonės nuostolius didina šilumos poreikio svyravimai , arba atsirandantys dėl specifinių priežasčių , pvz., teismų procesai, poilsio ir gydymo įmonės vienu metu įjungia šilumos vartojimo

sumažintas pajamas konkrečiais metais	įrenginius (atskirais atvejais šios įmonės suvartoja virš 40 proc. viso šilumos kiekio, o vasarą dar daugiau. 8 Siūlymas – išskirtines individualias sąlygas turi įvertinti palyginamoji analizė (paskutinis etapas)
Šilumos vartotojams gražinamas ekonominis efektas už pasibaigusį reguliacinį laikotarpį	Pagal apskaitos standartus nėra galimybės apskaityti pajamų perrinkimo ar nesurinkimo, <u>kuris bus įvertintas ir įtrauktas per kainos perskaičiavimą ar naujos kainos nustatymą.</u> Dėl šios priežasties finansiniai įmonių rezultatai gali labai reikšmingai svyruoti tarp metų. Savivaldybės pelną vertina metų perspektyvoje – gali išimti, kaip dividendus. 9 Siūlymas – tiek apskaitoje, tiek kainodaroje atskirti ir aiškiai reglamentuoti (įvardinti) gautinas ar gražintinas lėšas. Vertinti tik nuo įmonės veiklos priklausančias aplinkybes 10 Siūlymas – ekonominį efektą vertinti tik pasibaigus reguliaciniam laikotarpiui. Vartotojams <u>gražinti tik viršpelni</u> , įskaičiuojant į sekantį reguliacinį laikotarpį.
Dėl teisinio reguliavimo patirti nuostoliai (išlaidos, susijusios su šilumos punktų <u>neperdavimu</u> , nuostoliai dėl <u>karšto vandens tiekimo</u> ir t.t.)	Karšto vandens tiekimo veikloje faktiniai nuostoliai yra didesni, nei leidžiami VERT. Dideli nuostoliai KV atvirose sistemose. Šilumos punktų nusidėvėjimo ir eksploatacijos sąnaudos: jei įmonė turi šilumos punktų, kurių eksploatacijos sąnaudos kasmet didėja, nes šilumos punktų naudingo tarnavimo laikas baigiasi ir jau reikalingas kapitalinis jų remontas, o jų remonto ir eksploatacijos sąnaudos nėra padengiamos. 7 Siūlymas...
Kitos priežastys?	Ilgalaikio turto vertės sumažėjimo sąnaudos turėjo neigiamos įtakos. Turto pardavimo pelnas turėjo teigiamos įtakos. ATL pardavimų pelnas... Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudų neatitikimas finansinėje apskaitoje ir reguliavimo apskaitos sistemoje
Turto nusidėvėjimo normatyvų skirtumai	Įmonės buhalterinis ir reguliacinio turto nusidėvėjimo normatyvai skiriasi kelis-keliolika kartų , itin didelę reikšmę turi metų rezultatui kai atliekamos didelės apimties investicijos , kurios buhalterijoje pradeda dėvėtis nuo eksploatacijos pradžios , o į šilumos tarifą yra įtraukiamas tik per šilumos perskaičiavimą/bazinės kainos tvirtinimą , tai gali būti po metų ir daugiau.

Išvados:

1. Atskirų metų **pelningumo rodiklis nekorektiškas ir „šokinėjantis“** – reikėtų naudoti bent už kelis metus arba už reguliacinį laikotarpį. **Įmonės veikla turi būti vertinama už reguliacinį periodą.**
2. Apskaitoje aiškiai **atskirti** ir reglamentuoti (įvardinti) **gautinas ar gražintinas** lėšas. Vertinti tik nuo įmonės priklausančias aplinkybes.
3. **Pelningumas** didele dalimi **priklauso** nuo **reguliacinių** sprendimų ir jų įgyvendinimo **terminų**.
4. Turto **nusidėvėjimo apskaitos skirtumai** daro reikšmingą įtaką.
5. Įmonės finansiškai „**baudžiamos**“ už **atskirus techninius rodiklius**, nors galimai užtikrina šilumos tiekimą mažiausiomis sąnaudomis.
6. **Įmonės nėra skatinamos**. Veikdamos efektyviai, pigiau įsigydamos kurą ir priemones, sutaupyta lėšas yra priverstos grąžinti vartotojams, investicijų grąža yra taip pat ribojama.
7. Turto savininkai kartais **neadekvačiai vertina** reguliuojamos veiklos „**generuojamą**“ **pelną**. Gali paimti kaip dividendus arba bausti administraciją.

Įsiskolinimo koeficientas (R2) _ (visi įsipareigojimai/turtas) x 100

Rodiklį veiksniai	įtakoiantys	Galimos įtakos komentaras
Trumpalaikės paskolos apyvartinėms lėšoms dėl sezoniškumo arba dėl kitų paminėtų priežasčių?		Dėl apyvartinių lėšų trūkumo esant sezoniškumui taip pat dėl patiriamų didesnių sąnaudų nei buvo įvertintos bazinėje šilumos kainoje, įmonė yra priversta apyvartinėms lėšoms skolintis iš banko. 6 Siūlymas
Ilgalaikės paskolos, paimos didesnio investicinio projekto įgyvendinimui.		Investicijas skolintomis lėšomis. Investicijos įgyvendinamos skolintomis lėšomis, o palūkanos pripažįstamos, kaip nebūtinės sąnaudos ir į kainą neįskaičiuojamos. 6 Siūlymas...
Maža turto vertė dėl nusidėvėjimo, dėl reikšmingos dalies subsidijų, įgyvendinant investicinius projektus ar pan.		Įmonės valdomas turtas sensta , o dėl lėšų trūkumo įmonė neturi galimybės atlikti naujų investicijų. 11 Siūlymas – šilumos gamybos kainoje naudoti ribinę (reguliacinę) vertę.

Išvados:

1. Kuo mažesnė vertė – tuo aukštesnis balas. Skatinama kuo mažiau skolintis, tačiau WACC skaičiavimuose naudojama optimali **kapitalo struktūra, kuri kaip tik skatina daugiau skolintis**. Nuosavų lėšų kaupti negalima, nes reguliuojamu pelnu reikia dalintis su vartotojais. **Skirtingai negu NŠG...**
2. Jeigu **didelė turto vertė**, tai ir **didesnės susijusios sąnaudos šilumos kainoje**.

Einamojo likvidumo koeficientas (R3) – (trumpalaikis turtas)/(trumpalaikiai įsipareigojimai)

Rodiklį veiksniai	įtakoiantys	Galimos įtakos komentaras
Didelis įsiskolinimas	vartotojų	Vartotojų įsiskolinimai metų pabaigoje labai reikšmingai išauga dėl sezoniškumo bei padidėjusio pradelimo šildymo laikotarpiu. Pagrindiniai įmonių skolininkai – socialinių būstų gyventojai. 6 Siūlymas...
Sąlyginai mažas įsipareigojimas už dujas		Dujas perkant biržoje praktiškai 60 proc. mėnesinio poreikio yra apmokama avansu (pvz. 2018 m. pabaigoje buvo daugiau nei 7 mln. eurų avansas). Tokiu atveju susidaro didelis skirtumas tarp trumpalaikio turto ir trumpalaikių įsipareigojimų. 6 Siūlymas...

Išvados:

1. Aukštesnė nei 2 reikšmė gali rodyti neefektyviai naudojamas atsargas bei neefektyviai valdomą kitą trumpalaikį turtą ir įsipareigojimus
2. Likvidumo koeficientą apsprendžia sezoniniai svyravimai.
3. Turėtų būti ne kuo didesnis koeficientas, tačiau optimalus CŠT sektoriui. Optimaliam rodikliui nustatyti reikalingi skaičiavimai, o ne paimti dabar VERT naudojama 60/40. Nes šilumos tiekimo įmonės labai skirtingos ir **vienas rodiklis nebūtinai tiks visoms.**

Pirkėjų įsiskolinimo koeficientas (365 d. *) (R4) – (pirkėjų įsiskolinimas/pardavimo pajamos) x 365*

Rodiklį veiksniai	įtakoiantys	Galimos įtakos komentaras
Priklauso nuo ekonominio pajėgumo (regiono, šilumos kainų lygio, socialiai remtinų vartotojų dalies ir jų motyvacijos ir t.t.)		Sąlyginai dideles pradelstas skolas nulemia ir tai, kad šilumos tiekimo įmonės iš esmės neturi jokių galimybių nutraukti paslaugos tiekimą (priešingai nei kitos komunalinės įmonės). Todėl yra būtina keisti reguliavimą šioje srityje. 7 Siūlymas...
Lemia ir lapkričio mėnesio temperatūra arba metinė pardavimų apimtis, susijusi su klimato sąlygomis ar pan.		Pirmiausia lemia veiklos sezoniškumas. Metų pabaigai paskaičiuotas rodiklis visada bus reikšmingai didesnis nei tas pats rodiklis paskaičiuotas birželio pabaigai. Kitas dalykas yra ir tai, kad šildymo sezono metu vartotojai įprastai pradeda labiau vėluoti apmokėti skolas, todėl išauga ne tik nepradelstų, bet ir pradelstų skolų apimtys.

	Balanse pirkėjų įsiskolinimas yra su gruodžio mėnesio priskaitymu. Pirkėjų įsiskolinimas turėtų būti ne gruodžio 31, o galbūt 12 mėnesių vidurkis .
--	--

Išvados:

1. Vartotojų **įsiskolinimo mastai labiausiai priklauso nuo teisinio reguliavimo** – kaip galima motyvuoti ir išieškoti skolas
2. Finansinio pajėgumo vertinimui **reiktų skaičiuoti vidutinį pirkėjų įsiskolinimo lygį**, taip sumažinant bent jau sezoniškumo įtaką. Metų pabaigai šis rodiklis yra paprastai didesnis ir neatspindi realios situacijos įmonėje.

APIBENDRINIMAS IR REKOMENDACIJOS:

1. Apraše atskirti ir **vertinti tik tiesiogines reguliuojamosios veiklos sąnaudas ir investicijų grąžą**. Nepainioti su kompensacijomis, būsimomis pajamomis ar kitomis lėšomis, kurios bus grąžinamos po perskaičiavimų.
2. Dabartiniai finansinio pajėgumo vertinimo **rodikliai mechanškai perkelti iš laisvoje konkurencinėje rinkoje taikomų kriterijų**. Tačiau tai netinka sezoniškai veikiančiais, uždariai ir reguliuojamai šilumos tiekimo rinkai.
3. Reiktų pažiūrėti, kokius finansinius rodiklius taiko bankai CŠT įmonėms. Nepaisant to, kad **šilumos tiekėjai** veikia monopolinėje reguliuojamoje rinkoje, bankai finansavimo klausimus turi spręsti **lygiai tokiomis pačiomis sąlygomis** kaip ir **veikiančiomis rinkos sąlygomis**.
4. **Įsiskolinimo lygis labai priklauso nuo teisinio ir ekonominio reguliavimo, nuo klimato pokyčių, nuo valstybės paramos** ir t.t.
5. Kelia **abejonių atskirų rodiklių vienoda įtaka suminiam rodikliui** – jie ne lygiaverčiai?
6. **Mažose įmonėse rodikliai kasmet gali būti labai skirtingi** – geriau naudoti vidutinius už kelis metus, pvz., *pagal 3-5 m. duomenis*?
7. **Vertės turėtų būti** ne maksimalios, tačiau **optimalios**.
8. Reiktų iš esmės **įvertinti finansinio pajėgumo reguliuojamoje rinkoje tikslingumą, prasmę** ir gal būt naudoti kitus rodiklius...
9. Derinant investicijas įmonės finansinis pajėgumas turi būti pakankamas, **jei finansinio pajėgumo rodikliai neigiami įmonei gali būti nederinamos investicijos**. Kaip išsikaupti iš „finansinės“ duobės?
10. Šilumos tiekimo įmonių, kurios labai skirtingos veiklos apimtimis, pelningumą teisingiau būtų skaičiuoti eliminuojant pelno mokesčio dydį ir palūkanų sąnaudas, t.y. **vertinimui naudoti veiklos pelną prieš palūkanas ir mokesčius (EBIT)**. Tai parodytų pagrindinės įmonės veiklos pelną, kadangi būtų eliminuoti faktoriai, kurie su šilumos tiekimo veikla nėra tiesiogiai susiję, tuo labiau, kad palūkanos neįtraukiamos į kainas ir o skolintis ar ne - įmonės vadovybės pasirinkimas.

11. Turint mažą įsiskolinimo koeficiento (R2) reikšmę yra lengviau gauti paskolų nei su aukšta rodiklio reikšme. Kreditus teikiančios finansinės institucijos analizuoja įmonių kapitalo struktūrą ir, **esant didelei rodiklio reikšmei, nepavyktų gauti paskolų** nei investicijoms, nei apyvartinėms lėšoms.
12. Vertinant einamojo likvidumo koeficientą (R3), **kritiškiau reikėtų vertinti trumpalaikį turtą**. Saugaus likvidumo koeficiento reikšmė 1,5-2,0 nereiškia, kad nėra grėsmės įmonės likvidumui, nes atsargose gali būti (ir yra!) daug nelikvidžių prekių, o **pirkėjų skolose apskaityta daug abejotinų skolų**, kurių įmonės negali išsiieškoti.

Dabartinis VERT taikomas finansinio pajėgumo šilumos ūkyje vertinimas turi daug trūkumų, o pagal jį paskelbti reguliuojamų įmonių reitingai **neadekvačiai vertinami** tiek turto savininkų (**savivaldybių**) atstovų, tiek ir **kreditavimo įstaigų**. Kviečiame iš **esmės peržiūrėti reguliuojamų įmonių finansinio pajėgumo vertinimo sistemą**, nustatyti objektyvius kriterijus ir korektiškai atlikti šią procedūrą, atsižvelgiant į CŠT sektoriaus teisinius-reguliacinius ir ekonominius ypatumus.

Bendrovė	Kokias terminais vėluojama perskaičiuoti bazinės šilumos kainas (kainų dedamąsias)	Kokias terminais vėluojama nustatyti perskaičiuotas šilumos kainas (kainų mėnesiai)	Ilgalaikio turto likutinė vertė 2018-12-31d. tūkst. eur
	mėnesiai	mėnesiai	
2	3	4	5
AB "Vilniaus šilumos tinklai"	neaktualu	15	95591
AB "Kauno energija"	14		99769
AB "Klaipėdos energija"	36	Perskaičiuotos šilumos kainos projektas pateiktas VERT tikrinimui 2019 m. rugsėjo 10 d. Nustatytas šilumos kainos dedamąsias VERT turi patikrinti iki 2019 m. lapkričio 29 d.	37912,6
Marijampolės šiluma (LITESKO)	28		
Telšių šiluma (LITESKO)	30		
Vilkaviškio šiluma (LITESKO)	27		
Kelmės šiluma (LITESKO)	29		
Biržų šiluma (LITESKO)	21		
Druskininkų šiluma (LITESKO)	30		
AB "Panevėžio energija"	30		30696
AB "Šiaulių energija"	7		49197,6
VĮ "Visagino energija"	3		12067
UAB "Utenos šilumos tinklai"		5	6157,6
UAB "Mažeikių šilumos tinklai"	9		9596,5
AB "Jonavos šilumos tinklai"		Šilumos perskaičiuotos kainos projektas pateiktas savivaldybės institucijai ir VERT 2019 m. liepos 31 d.	7879,4
UAB "Šilutės šilumos tinklai"			
UAB "Elektrėnų komunalinis ūkis"	36		2473
UAB "Ukmergės šiluma"			
UAB "Palangos šilumos tinklai"	24		
UAB Tauragės šilumos tinklai	24	5	7871
UAB "Plungės šilumos tinklai"	36		4000
UAB "Radviliškio šiluma"	29	6	6301,6
UAB "Varėnos šiluma"			
UAB "Raseinių šilumos tinklai"	23		7427,2
UAB „Akmenės energija“	12		1637
UAB "Kretingos šilumos tinklai"			
UAB "Trakų energija"			
UAB "Kaišiadorių šiluma"	26		4230,3
UAB "Anykščių šiluma"	36		6192
UAB "Šalčininkų šilumos tinklai"		3	2593,4
UAB "Fortum Švenčionių energija"			
AB "Prienų šilumos tinklai"			
UAB "Širvintų šiluma"	24		
UAB "Šilalės šilumos tinklai"			